

Sadržaj

Izjava	5
Predgovor	7
POGLAVLJE 1 • RAZMATRANJA O RADIONICI.....	23
1.1 • Osvetljenje.....	23
1.1.1 • Saveti za osvetljenje	23
1.2 • Organizacija	23
1.3 • Saveti.....	24
1.3.1 • Opšti saveti za smeštaj elemenata	24
1.3.2 Smeštaj i rukovanje delovima	24
1.4 Bezbednost.....	25
1.4.1 Elektro bezbednost	25
1.4.2 Objašnjenje električnog udara i opasnosti	25
1.4.3 • Važne napomene o elektro bezbednosti	26
1.4.4 • Izolacioni transformatori	26
1.4.5 • RCD - ZUJS - zaštitni uređaj diferencijalne struje	26
1.4.6 • Bezbednosne primedbe.....	26
1.4.7 • Druga razmatranja o bezbednosti.....	26
1.4.8 • Zaštita električnih komponenti.....	27
1.4.9 • Saveti za elektrostatičko pražnjenje	27
1.5 • Postavka	27
1.5.1 • Prostor	27
1.5.2 • Postavka radne površine	28
1.6 • Ispitna oprema i alati.....	28
1.6.1 • Multimetri	29

1.7 • Napomene o održavanju i postupcima sa DMM	32
1.7.1 • Kalibracija.....	32
1.7.2 • Osciloskopi.....	32
1.7.3 • Napajanja za servis	33
1.8 • Ispitivanja aktivnih i pasivnih komponenti	34
1.8.1 • Ispitivanja pasivnih komponenti.....	34
1.8.2 • Brojači učestanosti (kaunter).....	35
1.9 • Osnovni servisni alati.....	36
1.9.1 • Alat za lemljenje odlemljivanje	36
1.10 • Ručni alat.....	37
1.11 • Saveti i tehnike pri ispitivanju	38
1.11.1 • Pomoćna sredstva: servisne stavke (čistači, lepkovi itd.)	38
1.12 • Rezime	39

POGLAVLJE 2 • DOBAVLJANJE REZERVNIH DELOVA: OSOBINE KOMPONENTI I UPOTREBA.....	41
2.1 • Opšta objašnjenja tipova diskretnih komponenti i parametara	41
2.2 • Pasivne komponente.....	41
2.2.1 • Otpornici	41
2.3 • Kondenzatori i komponente sa kapacitivnim osobinama	43
2.3.1 • Kondenzatori.....	43
2.3.2 • Ostale komponente sa kapacitivnim osobinama.....	44
2.3.3 • Induktivni elementi i komponente sa induktivnim osobinama	45
2.3.4 • Ostale komponente sa induktivnim osobinama	45
2.4 • Dinamičke komponente.....	46
2.4.1 • Diode	46
2.4.2 • Tranzistori.....	47
2.4.3 • FET i MOSFET	48
2.4.4 • Mehanički i hardverski delovi	49
2.4.5 • Bezbednosni saveti pri radu sa delovima	50
2.5 • Metodi nabavke rezervnih delova.....	50
2.5.1 • Novo za staro	50
2.5.2 • Upotreba sačuvanih delova.....	50
2.5.3 • Metodi ekstrakcije.....	52
2.5.4 • Saveti za razlemljivanje delova kao što su DIL IC.....	53
2.5.5 • Popravka delova da bi im se produžio životni vek	54
2.5.6 • Improvizacija kao poslednja šansa	55
2.6 • Rezime	56

POGLAVLJE 3 • PRIKUPLJANJE INFORMACIJA ZA POPRAVKU.....	57
3.1 • Električne šeme i servisna uputstva	57
3.1.1 • Kada posedujete identičan radni deo opreme kao referencu	58
3.2 • Postupci trasiranja (metoda kad ne postoji električna šema)	58
3.3 • Ostali načini dobijanja informacija o audio proizvodima	58
3.3.1 • Identifikacija delova (star/zamenski delovi) kada nema šeme	58
3.3.2 • Poluprovodničke komponente	59
3.3.3 • Identifikacija funkcija elektronskih kola	61
3.3.4 • Saveti za identifikaciju napona napajanja	61
3.4 • Rezime	61

POGLAVLJE 4 • POČETNA DIJAGNOSTIČKA ISPITIVANA	63
4.1 • Važan savet	63
4.1.1 • Imati visoko organizovan i metodičan pristup dijagnozi	63
4.1.2 • Pogrešna dijagnoza greške	64
4.1.3 • Postupci i ideje za ispravnu dijagnozu kvarova	65
4.1.4 • Eliminacija putem zamene.....	66
4.1.5 • Razumevanje prognoze popravke - da li je vredno tražiti?	66
4.1.6 • Korisnička istorija audio opreme na vašem radnom stolu	67
4.1.7 • Tipovi simptoma	67
4.1.8 • Metodologija lokalizacije kvara.....	69
4.1.9 • Specifična ispitivanja komponenti - u kolu i izvan uređaja.....	70
4.1.10 • Otpornici i opšta provera otpornosti	70
4.1.11 • Provera kratkih spojeva sa miliomskim instrumentom	71
4.1.12 • Silicijumske diode	72
4.1.13 • LED	73
4.1.14 • Zener diode.....	73
4.1.15 • Tranzistor i FET	73
4.1.16 • Provera tranzistora	74
4.1.17 • Provera FET-ova.....	76
4.1.18 • Kondenzatori i osobine kapacitivnosti	77
4.1.19 • Provera elektrolitskih kondenzatora	80
4.1.20 • ESR testiranje kondenzatora	80
4.1.12 • Induktivnosti i osobine induktanse.....	80
4.1.22 • Napajanja	82
4.1.23 • Linearna napajanja.....	83
4.2 • Baterijsko napajanje	83
4.3 • Praćenje signala.....	83
4.3.1 • IC.....	84
4.3.2 • Zabeleške prilikom postupaka praćenja i ispitivanja	84
4.4 • Rezime	85

POGLAVLJE 5 • PRIJEM I TEHNIKE POPRAVKE	87
5.1 • Postupci rastavljanja i ponovnog sklapanja	87
5.1.1 • Antistatička razmatranja	87
5.1.2 • Priključci na PŠV i ožičenje	87
5.1.3 • Curenje tečnosti	87
5.1.4 • Oštećena pločica	88
5.1.5 • Opšta upotreba alata	88
5.1.6 • Korišćenje odvijača	88
5.1.7 • Audio opreme i furniranje	88
5.1.8 • Hladjenje i saveti za odvođenje toplote	89
5.1.9 • Lem i njegove osobine	89
5.2 • Tehnike razlemljivanja za skidanje neispravnih komponenti.....	90
5.2.1 • Metod rezanja	90
5.2.2 • Metode vađenja IC-a	90
5.3 • Tehnike lemljenja	91
5.3.1 • Poslednje provere nakon lemljenja	93
5.3.2 • Saveti za lemljenje.....	93
5.3.3 • Obezbeđenje uspešnog servisa i provera (test opterećenja)	93
5.3.4 • Finalno sklapanje	94
5.3.5 • Rizici ponovljenih otkaza kod servisirane opreme	94
5.3.6 • Opšte održavanje.....	94
5.4 • Rezime	95

POGLAVLJE 6 • SERVISIRANJE TJUNERA/ KUĆNOG POJAČALA	97
6.1 • Tjuner	98
6.1.1 • Uvod	98
6.1.2 • Radio prijem	98
6.2 • Analogni AM i FM radio.....	99
6.2.1 • Dizajn superheterodina.....	99
6.2.2 Radio antene	100
6.2.3 Traženje stanica (tjuning) i RF pojačalo	100
6.2.4 Mešač	100
6.3 • Demodulatorski stepen.....	101
6.3.1 • AM detekcija.....	101
6.3.2 • FM detekcija	102
6.3.3 • Stereo FM dekoderi	102
6.4 • Najčešći radio kvarovi	102
6.4.1 • Problemi sa antenom	102
6.4.2 • Rasipanje signala usled odbijanja	102
6.4.3 Interferencija	102
6.4.4 • Upotreba oslabljivača signala antene	103
6.4.5 • Kvarovi RF kola.....	103
6.4.6 • Sistem tjunera i problematični kvarovi	104
6.4.7 • Kvarovi IF stepena	105
6.4.8 • AGC (automatska regulacija pojačanja - ARP)	106
6.4.9 • Kvarovi detektora.....	107
6.5 • Pojačalo	107
6.5.1 • Tipovi pojačala.....	108

6.6 • Opis pojačavačkih stepeni.....	109
6.6.1 • Napajanje	109
6.6.2 • Ulazni stepeni	109
6.6.3 Predpojačalo i sekcija korisničkih kontrola	110
6.6.4 • Izlazni stepeni	111
6.6.5 • Utišavanje (mute) i zaštitna kola	111
6.7 • Najčešći problemi i rešenja za pojačalo.....	112
6.7.1 Kvarovi pojačavačke sekcije - izlazni stepen	112
6.8 • Distorzija	113
6.8.1 Harmonična i IM izobličenja	114
6.8.2 Izobličenja usled preslušavanja i izobličenja usled odsecanja signala (Crossover & Clipping distortion)	114
6.8.3 Uzroci i sredstva za popravljjanje izobličenja	115
6.8.4 Kablovi i konektori	116
6.9 • Kvarovi napajanja.....	118
6.9.1 • Osnovne provere.....	118
6.10 • Problemi regulatora	119
6.10.1 • Slaba regulacija	120
6.10.2 • Bez regulacije	120
6.10.3 • Bez izlaza	120
6.10.4 • RFI interferencija	120
6.10.5 • Finalna izlazna ispitivanja	121
6.11 • Rezime.....	121

POGLAVLJE 7 • KASETDEK PLEJERI (KASETOFONI)	123
7.1 • Uvod	123
7.1.1 • Audio kasete	123
7.2 • Kasetdek plejer	125
7.3 • Motor kasetdeka.....	125
7.3.1 • Servo kontrolisani pogoni motora	126
7.3.2 • Motori sa Holovim efektom	127
7.4 • Pregled mehaničkih operacija	128
7.4.1 • Pogoni motora	128
7.4.2 • Brzina motora.....	128
7.4.3 • Klizno kvačilo	129
7.4.4 • Kontrole.....	129
7.4.5 • Kapstan	129
7.4.6 Koturi za odmotavanje/namotavanje i kočenje.....	130
7.5 • Korisnički tasteri	131
7.5.1 • Načini rada reprodukcija/ snimanje.....	131
7.5.2 • Premotavanje /unapred/unazad	131
7.5.3 • Pretraga	131
7.5.4 • Pauza	132
7.5.5 • Ubacivanje i izbacivanje kasete	132
7.5.6 • Detekcija automatskog zaustavljanja	132
7.5.7 • Detekcija ubačene kasete.....	133
7.5.8 • Izbor tipa trake.....	133
7.5.9 Brojač trake.....	133
7.5.10 Zaštita od snimanja	133
7.6 • Rad elektronike - pregled	133
7.6.1 • Glave kasetdeka	135

7.6.2 • Ujednačavanje (ekvalizacija)	135
7.6.3 • Put signala snimanja	136
7.6.4 • Put signala za reprodukciju.....	136
7.6.5 • Glava za brisanje	136
7.6.6 • Preklapanje snimanja i reprodukcije.....	137
7.6.7 • VU metri i nivoi snimanja	137
7.6.8 • Kola za smanjenje šuma	137
7.7 • Kvarovi povezani sa mehanikom.....	137
7.8 • Opšte o kvarovima motora.....	137
7.8.1 • Simptom: slab obrtni moment motora.....	138
7.8.2 Simptom: Brzina motora je suviše velika ili spora	139
7.8.3 • Simptom: Motor pravi električni šum	139
7.8.4 • Simptom: Istrošen gornji ležaj motora	140
7.8.5 • Sklop kapstana i pinč rolera.....	140
7.8.6 • Simptom Neispravan kapstan motor pravi mehanički šum.....	140
7.8.7 • Neispravna ili loša kasete	141
7.8.8 • Zamena i podešavanje kočnica.....	141
7.9 • Kvarovi usled elektronike.....	142
7.9.1 • Problemi sa kliznim preklopnima	142
7.10 • Nega i održavanje.....	144
7.10.1 • Audio kasete.....	144
7.10.2 • Održavanje glave za reprodukciju/snimanje	144
7.11 • Popravka slobodnog točkića (idler).....	146
7.11.1 • Zamena kaiša	147
7.12 • Održavanje kompakt kasete	147
7.13 • Rezime.....	148

POGLAVLJE 8 • POPRAVKA GRAMOFONA.....	149
8.1 Opis gramofona	149
8.1.1 Motor gramofona	151
8.2 Indukcioni motor (bez četkica).....	151
8.3 • Disk.....	152
8.3.1 • Podešavanja diska.....	152
8.3.2 • Tonska ručka	153
8.3.3 • Nosač igle i igla.....	154
8.3.4 • Igla	156
8.3.5 Vešanje gramofona	156
8.3.6 Disk.....	156
8.3.7 • Poklopac gramofona	156
8.4 • Najčešći kvarovi i održavanje gramofona	157
8.4.1 • Kvarovi motora	157
8.4.2 • Greške u zvuku.....	160
8.5 • Rezime	162

POGLAVLJE 9 • POPRAVKA CD PLEJERA	163
9.1 CD plejer • Opšti opis rada	163
9.1.1 • Čitanje CD	164
9.1.2 • Servo fokusa	164
9.1.3 • Servo sistem za praćenje	164
9.1.4 • Servo prenosa	166
9.1.5 • RF pojačalo	166
9.1.6 • Dekoder.....	166
9.1.7 • Digitalni filteri.....	166
9.1.8 • Pretvaranje digitalnih podataka u analogne.....	167
9.2 • Kvarovi CD plejera.....	167
9.2.1 • Početne provere.....	167
9.3 • Kvarovi prilikom reprodukcije	170
9.3.1 • Preskakanje i skakanje	170
9.3.2 • Greška traženja i kvarovi nepravilnog ponašanja	171
9.3.3 • Zvučne greške	171
9.4 • Rezime	171

POGLAVLJE 10 • ZVUČNICI I POPRAVKA MIKROFONA	173
10.1 • Zvučnici	173
10.1.1 • Kućišta zvučnika ili kutije	173
10.1.2 • Zvučnik sa pokretnim kalemom	173
10.2 • Kvarovi zvučnika	175
10.2.1 • Kvarovi kretnog kalema zvučnika.....	175
10.3 • Pregled kvarova zvučnika	176
10.4.1 • Kondenzatorski mikrofoni	176
10.4.2 • Mikrofon sa dinamičkim elementom	177
PRILOG A • PREGLED AUDIO KONEKTORA I RASPORED PINOVA	179
PRILOG B • DODATNE INFORMACIJE	181
B.1 • Kolor kodovi otpornika	180
B.2 • Kolor kodovi kondenzatora	180
B.3 • Poluprovodnici	182
B.3.1 • Izgled osnova poluprovodnika.....	181
B.3.2 • Kodovi japanskih tranzistora.....	181
B.4 • LED informacije.....	183
PRILOG C • RAZUMEVANJE "RUPA" I "ISPUPČENJA" (JAME I POVRŠI).....	184